2. ve 3. sınıflar için

Afrika Fabl ları

Timothy Knapman

MARTI

2. ve 3. sınıflar için

Yaşadıklarından çok önemli dersler alan; gururlu bir aslan, aç bir sırtlan ve açgözlü kertenkele ile tanışın. Bu Afrika hikâyeleri sizi hem güldürüp, hem düşündürecek.

Çocuk ve eğitim üzerine yapılan araştırmalar, ilk okuduğumuz kitapların **okuma** ya da **okumama** alışkanlığının temelini oluşturduğunu ortaya çıkarmıştır. Kolay anlaşılan, okumayı keyifli bir oyun haline getiren, soyut düşünmeye ve hayal gücüne katkıda bulunan kitaplar okuma alışkanlığının temelini sağlamlaştırırken; çocukların yaşlarına uygun olmayan bir anlatıma sahip, hayal güçlerini geliştirmelerine katkı sağlamayan kitaplara yönlendirilmesi de okumama alışkanlığına yol açmaktadır. Bu araştırmanın sonuçlarından yola çıkarak, okuma eylemini hem kalıcı hem de eğlenceli bir alışkanlık haline getirmeyi amaçlayan bu seri, 150 kitap ve 4 ayrı okuma seviyesinden oluşmaktadır.

Pedagog Ayşen Oy tarafından çocuk ve ruh sağlığı gelişimi açısından uygun bulunmuştur.

MARTI
facebook.com/martiyayinlari
twitter.com/martiyayinlari

ISBN 978-605-348-491-2

9 786053 484912

Okumadan Önce

- Kitabın adını ve arka kapaktaki tanıtım yazısını okuyun. Sizce bunlar ne tip hikâyeler olacak?
- Ön kapak resmine bakarak hikâyelerle ilgili ne tür ipuçları elde ediyorsunuz?

Okumadan Sonra

- Dört hikâye de açlıkla ilgili. Bu size, hikâyeleri anlatanlar hakkında ne düşündürüyor?
- *Aç Maymun* hikâyesi ile ilgili, siz başka hangi etik dersler çıkartabilirsiniz?
- Hayvanlar birbirlerine karşı çok zalimlerdi. Bu konuda siz ne hissettiniz?

Kısa Test

1. *Baş Aşağı Duran Aslan* hikâyesinden çıkartılacak etik ders nedir?
   A) İnsanlar sana yardım ettiğinde, onlara karşı hep minnettar ol
   B) Asla bir domuza güvenme
   C) Birinin yavrularını yiyeceğinizi sakın o kişiye söylemeyin
2. *Aslandan Bile Güçlü* hikâyesinde, aslandan daha güçlü olan şey nedir?
3. *Tuz Torbası* hikâyesinde, kaplumbağaya yarım paket tuz verildiği halde niçin sonunda elinde hiç tuzu yoktu?

Okumaya Devam

- Elizabeth Laird tarafından yazılan *Bir Kedi Dünyayı Yönetirse.*

Cevaplar için arka kapağın içine göz atın!

Afrika Fabılları

Timothy Knapman

Resimleyen
Linda Selby
Hannah Firmin

İÇİNDEKİLER

Kaplumbağa ve Maymun 3
Baş Aşağı Duran Aslan 15
Aç Sırtlan 23
Tuz Çuvalı 33
Aslandan Bile Güçlü 42

MARTI

Sevgili Okur,

Hiç kimse kendisine sürekli ne yapacağının söylenmesinden hoşlanmaz. O zaman insanlara, öğretmemiz gereken önemli dersleri nasıl öğreteceğiz? Bunun bir yolu, dersleri eğlenceli hale getirmektir. Bu dersleri, "fabl" isminde değişik bir tür hikâyeye dönüştürebilirsiniz.

Bu fablların tümü Afrika'dan.

Umarım hoşunuza gider!

Timothy Knapman

Kaplumbağa ve Maymun

Kuzey Afrika'dan Bir Fabl

Maymun, insanları kandırmanın komik bir şey olduğunu düşünürdü. Bir öğleden sonra, yolda yürüyen kaplumbağaya rastladı. Kaplumbağanın bu kadar yavaş gitmesi, maymunun aklına bir fikir getirmişti.

"Sevgili eski dostum," dedi maymun. "Gözlerime inanamıyorum, ne kadar da zayıflamışsın böyle!"

"Bugün yiyecek hiçbir şey bulamadım da ondan," dedi kaplumbağa üzülerek.

"O halde gelip benimle birlikte yemelisin," dedi Maymun. "Bende bir sürü yiyecek var ve oldukça iyi bir aşçıyımdır. Zürafa her zaman bana yemeğe gelir ve bilirsin o çok tantana ederek yemek yer."

"Teşekkür ederim maymun," dedi kaplumbağa.

Maymun, hazırlanmak için yola koyuldu.

Zavallı kaplumbağanın, maymunun evine gitmesi ise asırlar sürdü. Patika uzun, yamru yumru ve yokuş yukarıydı.

Kaplumbağa birkaç kez vazgeçmeyi düşündü. Sonradan aklına maymunun söz verdiği yiyecekler gelince, gücünü toplayıp yoluna devam etti.

Sonunda eve varabildiğinde, "Üzgünüm, geciktim," dedi kaplumbağa.

"Hiç önemli değil," dedi maymun. "İşte yiyecekler şurada, krallara layık!"

Maymun ağacın tepesini işaret etti. İçinde bir sürü leziz yiyeceğin olduğu üç sepet, yüksek dallara takılmış sallanıyordu.

"Ben onlara yetişemem ki!" dedi kaplumbağa. "Lütfen maymun, benim için birazını aşağıya indirir misin?"

"Bir de kesip yedireyim istersen!" diye homurdandı maymun. "Hayır, indiremem. Eğer yiyecek istiyorsan, gidip kendin almalısın. Zürafa bunun kolay olduğunu söylemişti."

Kaplumbağa oyuna getirildiğini fark etmişti. Çok aç, çok yorgun ve evinden çok ama çok uzaktaydı.

Olayın ardından maymun günlerce güldü. Arkadaşları ona çok zalim olduğunu söyleyince de, "Amaan, kaplumbağa buna hiç aldırmadı ki," diye cevap verdi.

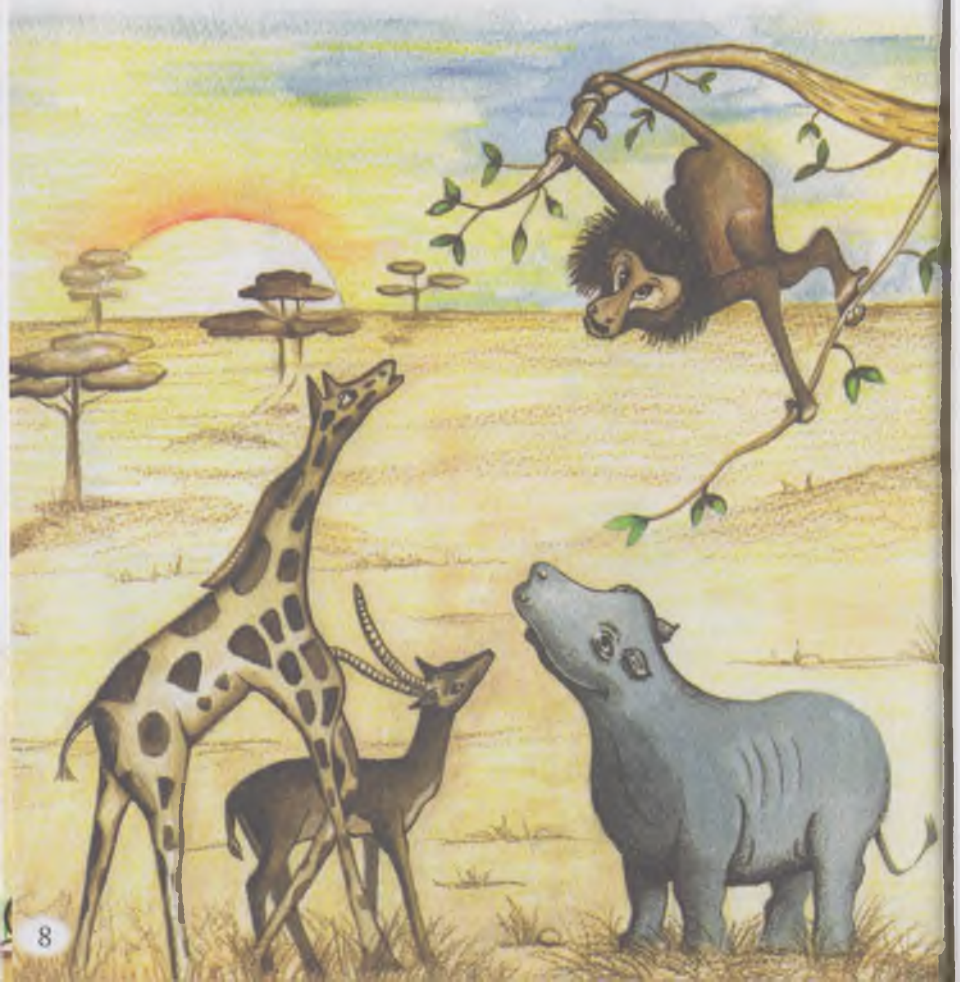

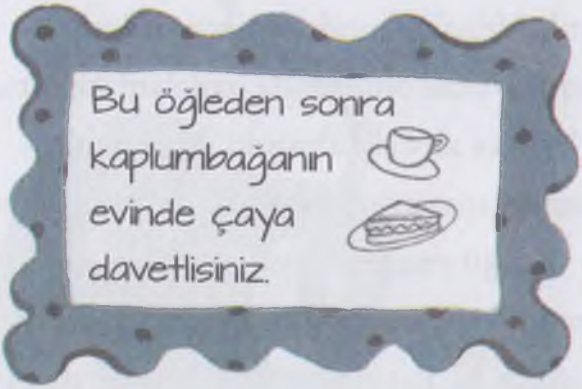

Daha sonra, kaplumbağadan bir kart geldi. Bu, maymunu çaya davet eden bir karttı.

"Size söylemiştim, o iyi birisi," dedi maymun.

Tıpkı düşündüğü gibi, maymun eve vardığında kaplumbağa masayı bir sürü kekle donatmıştı. Kaplumbağa çoktan yemeğe başladığı için, "Gel lütfen, bana katıl," dedi maymuna.

Artık Afrika'da kurak döneme girilmişti. Güneş çok sıcak olduğunda, tarlalardaki kuru otlar kolayca alev alabiliyordu. Maymunla kaplumbağanın evinin arasında da epeyce çimenlik vardı ve çoğu yanıp simsiyah çalılara dönmüştü. Maymun, masanın karşısına oturdu. Tam bir keke uzanıyordu ki, kaplumbağa, "Senin nezaketin nerede kaldı? Önce ellerini yıkaman gerektiğini bilmiyor musun?" dedi.

Maymun ellerine baktı. Kaplumbağa haklıydı.
Kapkara çimenlere sürtünmekten elleri kirlenmişti.

"Çok üzgünüm," dedi maymun. Gidip nehirde ellerini yıkadı fakat dönüşte tekrar yanmış, siyah çimenlerin arasından geldiği için masaya oturduğunda, elleri yine simsiyahtı.

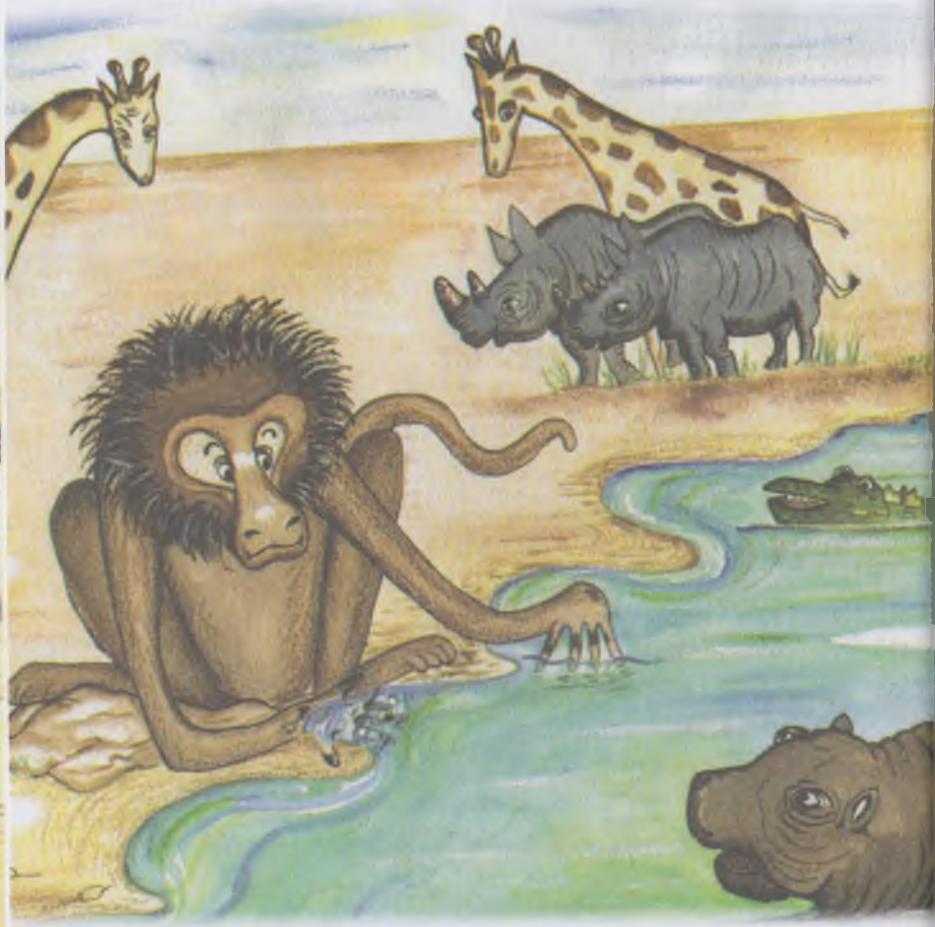

"Bu hiç hoş değil maymun," dedi kaplumbağa koca bir parça keki ağzına atarken. "Ellerini temizleyene kadar sana hiç yiyecek veremem."

Perişan maymun, tüm öğleden sonrayı nehre gidip gelerek geçirdi fakat her gelişinde elleri yine pislik içindeydi ve kaplumbağa ona kesinlikle yemek vermedi.

Sonunda kaplumbağa kalan son lokmayı da yedi ve maymun hiçbir şey tadamadı. Kaplumbağa, "Umarım dersini almışsındır," dedi.

Hikâyeden çıkarılacak ders

Eğer herkese kötü davranırsanız, birisi size gününüzü gösterir.

Baş Aşağı Duran Aslan

Batı Afrika'dan Bir Fabl

Güzel bir günde yabandomuzları ağaçların arasında yürüyüş yapıyordu.

"Unutmayın," dedi Bay Yabandomuzu, "burası tehlikeli bir bölge. Her zaman yoldan yürüyün ve asla sizi ilgilendirmeyen şeyleri keşfetmeye çalışmayın."

Fakat o sırada tüm ormanı saran korkunç bir gürültü, kelimelerini ağzına tıktı.

"Bebek Yabandomuzu, seni daha önce uyarmıştım. Geğirdiğin zaman 'pardon' demelisin!"

"O ses benden çıkmadı," dedi Bebek Yabandomuzu. "Oradaki aslandan geliyordu!"

Üzerlerindeki ağacın dallarından bir aslan, baş aşağı sarkmış sallanıyordu. Bir tuzağa yakalanmıştı.

"Lütfen," dedi Aslan, "beni aşağı indirin. Üç gündür buradayım ve sanırım fenalaşıyorum."

"Sence biz o kadar saf mıyız?" dedi Bayan Yabandomuzu. "Eğer seni indirirsek hepimizi yersin!"

"Söz veriyorum yemeyeceğim!" diye inledi Aslan. "Açlıktan çok zayıf düştüm, o yüzden bir kedi yavrusu kadar zararsızım."

Bunun üzerine, Yabandomuzları onu tuzaktan kurtardılar ve Aslan özgürlüğüne kavuştu.

"Çok teşekkür ederim," dedi Aslan. "Sevgili Bay Yabandomuzu, tatlı Bayan Yabandomuzu ve güzel, leziz, tam ağzıma layık Bebek Yabandomuzu, sizlere çok minnettarım öyle ki sizi şuracıkta yutabilirim!"

Bayan Yabandomuzu bu cümleden hiç hoşlanmamıştı. Aslan'ın, Bebek Yabandomuzu'na bakıp, bir yandan da dudaklarını yalaması pek de hoşuna gitmedi.

O yüzden çabucak, "Nasıl oldu da bu tuzağa düştünüz?" diye sordu.

"Öylesine dolaşıyordum, kendi işime bakıyordum," dedi Aslan. "Pençemi şuraya koydum," dedi ve onlara göstermek için pençesini yine tuzağın ortasına koydu. "O sırada ipler gerildi ve sonra bildiğim tek şey o ağacın tepesinden baş aşağı sarktığımdı."

"Böyle mi?" dedi Bayan Yabandomuzu ve ipler iyice gerilsin diye tuzağı hızlıca çekti. Böylece Aslan bir kez daha ağaçtan baş aşağı sarkar duruma düştü.

"Bunu neden yaptın?" dedi Aslan.

"Ben ve ailem seni kurtardık," dedi Bayan Yabandomuzu, "ama sen bize Bebek Yabandomuzu'nu yiyerek teşekkür edecektin! Sen nankör bir alçaksın!"

Yabandomuzları arkalarını dönüp, burunlarını havaya dikerek yollarına gittiler.

Aslan, sonraki üç gün boyunca baş aşağı bir şekilde yine orada asılı kaldı ta ki Çimen Faresi gelene kadar.

"Affedersin," dedi Aslan. Gıdasızlıktan o kadar zayıf düşmüştü ki, sesi fısıldar gibi çıkıyordu. "Buradan inmem için yardımcı olabilir misin lütfen? Söz veriyorum, sana zarar vermem."

Çimen Faresi'nin annesi, ona aslanlardan uzak durmasını söylemişti öte yandan, yardıma ihtiyacı olan hayvanlara da yardım etmesini tembihlerdi.

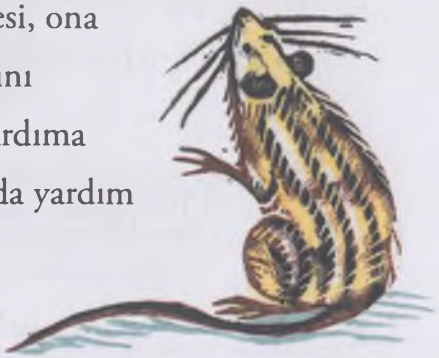

"Tamam, o zaman," dedi Çimen Faresi. Ağaca tırmanıp, keskin ön dişleriyle Aslan'ı tutan ipi kemirdi.

"Çok teşekkür ederim," dedi Aslan tekrar toprağa basarken.

Aslan aynı hatayı ikinci kez tekrarlamayacaktı, o yüzden Çimen Faresi'ni yemeyi düşünmek yerine, ona ihtiyaç duyduğu zaman yardım edeceğine dair söz verdi.

Hikâyeden çıkarılacak ders

Size yardım eden herkese,
daima vefalı olun.

Aç Sırtlan

Güney Afrika'dan Bir Fabl

Sırtlan, bir haftadır hiçbir şey yememişti ve midesinden şimdiye kadar duyduğu en tuhaf sesler çıkıyordu.

Diğer hayvanların parlayan gözleri, ışıldayan postları ile gittiklerini gördüğünde Sırtlan kendisine çok acıdı.

"Sırtlan, benim sevgili arkadaşım," dedi Çakal, "neden suratın asık?"

Sırtlan daha cevap veremeden, midesinden sesler yükselmeye başladı. *Guurrkk, gurrkkk, uuurrrrkk!*

"Mide guruldaması, öyle mi?" dedi Çakal. "Neden söylemedin? Az önce yemek yemek için muhteşem bir yer buldum. Şurada, insanların yaşadığı yerde. O yüzden çok dikkatli olmalıyız."

O akşamüzeri Çakal, Sırtlan'ı etrafı yüksek tellerle çevrili olan bir ağıla götürdü.

"Şurayı görüyor musun?" dedi Çakal. "Orada koyunlar ve keçiler var. İstediğin kadar koyun avlayabilirsin ama sakın keçilere dokunma. Çünkü onları ısırdığında öyle bir gürültü yaparlar ki, köpekler havlayarak gelir ve sen daha ne olduğunu bile anlamadan insanlar ordu gibi peşimize düşerler!"

"Oraya nasıl gireceğiz?" diye sordu Sırtlan.

"Bunu ne zaman soracağını merak ediyordum doğrusu," dedi Çakal. "Beni takip et."

Çakal, Sırtlan'ı üzerinde delik olan çitlerin yanına, çok gizli bir yere götürdü. Delik çok büyük değildi o yüzden derin bir nefes alıp büzüşerek delikten geçmeye çalıştılar ve sonunda da başardılar.

Sırtlan, koyunlardan birini kaptı. O kadar açtı ki, koyunu bir lokmada yutuverdi. Sonra bir tane daha, bir tane daha yedi ta ki midesi şişip, resmen yere değecek hale gelene kadar!

"Böyle devam edersem, çitlerdeki o delikten geçemeyeceğim," dedi Sırtlan.

"Haydi, bir tanecik daha ye," dedi Çakal. "Ama çabuk ol. Yakında güneş doğar ve insanlar da yollara düşmeye başlar."

Tam çitlere doğru gidiyorlardı ki Çakal çok lezzetli görünen bir keçiyi fark etti.

"Ne yapıyorsun?" dedi Sırtlan.

"Bir ısırıktan bir şey olmaz," diye cevap verdi Çakal.

"Ama sen bana dedin ki..."

Çok geçti! Çakal öyle gaza gelmişti ki, kendi tavsiyesini unutup dişlerini keçinin boğazına geçiriverdi.

Keçi korkunç bir ses çıkarttı ve köpekler anında havlayarak gelmeye başladılar.

"Eyvah!" dedi Çakal. "Çabuk! İnsanlar gelmeden kaçalım!"

İkisi de telaşla çitlerin oradaki deliğe doğru koştular. Çakal zar zor geçebildi fakat Sırtlan o kadar çok yemişti ki, deliğe sıkışıp kaldı.

"İmdat!" diye bağırdı.

"Üzgünüm dostum," dedi Çakal. "Zaten ben de bunu planlamıştım. İnsanlar sana ceza vermekle uğraşırken, beni asla yakalayamayacaklardır!"

Sonra da son hızla oradan uzaklaştı.

Sırtlan tüm gücüyle uğraştı ama hiçbir işe yaramadı. Kapana kısılmıştı. İnsanlar yaklaşıyorlardı ve hepsi de oldukça öfkeliydi.

Sırtlan daha sonra tamamen yalnız ve sefil bir halde kıvrıldığı yerde, sadece birkaç saat önce yediği leziz yemeğin tadını çoktan unutmuştu.

Bir dahaki sefere arkadaş seçerken çok daha dikkatli olacağına yemin etti.

Hikâyeden çıkarılacak ders

Güvenmediğiniz arkadaşlardan uzak durun.

Tuz Çuvalı

Doğu Afrika'nın Merkezinden Bir Fabl

Kaplumbağanın yaşadığı yerde tuz bulmak epey zordu. Bu yüzden, o da kendisinde epey tuz olan ağabeyinden biraz ödünç almak için gitti.

Kaplumbağa, tuzu bir çuvala doldurmuş arkasından sürükleyerek eve giderken peşinden gelen bir ayak sesi duydu ve daha fazla ilerleyemediğini fark etti.

Arkasına bakınca, kocaman bir kertenkelenin çuvalın üzerinde oturduğunu gördü.

"Lütfen tuz çuvalımın üzerinden kalkar mısın?" dedi Kaplumbağa.

"*Senin* tuz çuvalın mı?" dedi Kertenkele. "Ben bu tuz çuvalını gördüğümde yolda sahipsiz şekilde yatıyordu, ben de üzerine atlayıp sahiplendim. Bu da çuvalı benim yapar, senin değil!"

"Saçmalama," dedi Kaplumbağa. Ama Kertenkele geri adım atmıyordu.

"Buna köyün yaşlıları karar versin," dedi Kertenkele.

"Ne şaşkın bir şey bu!" diye düşündü Kaplumbağa. Köyün yaşlılarına gittiler ve Kaplumbağa onlara tuz çuvalının hikâyesini anlattı.

"Çok iyi bir savunma yaptın," dedi yaşlılar ve sonra kendisini ifade etmesi için Kertenkele'yi çağırdılar.

"Çuvalı yolda yatarken buldum ve üzerine atladım. Bu da onu benim malım yapar," dedi Kertenkele. "Eğer bu açıklama sizin için yeterli değilse, şunu unutmayın ki sizin yaşlılarınız da benim amcalarımdı yani ben bu tuzu alırsam, hepimiz paylaşabiliriz."

Yaşlılar, Kertenkele'nin bilgece ve adaletli sözlerinden etkilenerek bir çuval tuzun Kertenkele ve Kaplumbağa arasında eşit olarak bölüştürülmesine karar verdiler.

Kertenkele, çuvalda kalan kısmı almak istedi ve Kaplumbağa'nın payını yere döküverdi.

"Bu olay beni çok yıprattı, anlarsın ya," dedi Kertenkele gülerek. Kaplumbağa da hızla uzaklaştı.

Daha sonra Kaplumbağa günlerce intikam planları yaptı ve sonunda Kertenkele'yi görmeye gitti. Kertenkele, tembelce yola uzanmış yatıyor ve böcekleri yiyordu.

Kaplumbağa, Kertenkele'nin sırtına tırmandı ve "Bakın ne buldum!" diye bağırdı.

"Ne yapıyorsun sen?" diye sordu Kertenkele.

"Bu kertenkeleyi yolda yatarken buldum ve üzerine atladım. Bu da onu benim malım yapar," dedi Kaplumbağa. Kertenkele, karar için köyün yaşlılarına gitmeye ikna olana kadar da Kaplumbağa geri adım atmadı.

"Eğer adil olmak istiyorsak, son verdiğimiz kararın aynısını uygulamamız gerekir," dedi yaşlılar. "O yüzden de, Kertenkele'nin ikiniz arasında eşit şekilde bölünmesine karar verdik."

Kazdığı kuyuya düştüğünü fark eden Kertenkele, "Ne?" diye bağırdı.

"Bana hiçbir şey anlatma," dedi Kaplumbağa. "Bu iş seni epey yıpratmıştı zaten, öyle değil mi?"

Hikâyeden çıkarılacak ders

Sizin olmayan şeyleri sakın almayın.

Aslandan Bile Güçlü

Güney Afrika'dan Bir Fabl

Aslan artık herkesin sinirini bozmaya başlamıştı.

"Ben ormanın kralıyım!" diye kükrüyordu, dinleyen herkese. "Kötülerin en kötüsü! En tepedeki hayvanım ben! Sizinle *konuştuğum* için bile şanslısınız!"

Fakat hayvanların hiçbiri kendini şanslı hissetmiyordu, ama ondan korktukları için kimse Aslan'a bir şey de diyemiyordu.

Hepsi mi korkuyordu peki?

Şey, pek de sayılmaz aslında.

Yaban Tavşanı, Aslan'dan daha hızlı koştuğu için, ondan korkmuyordu. Bir gün, özellikle de Aslan'ın son derece kibirli ve sinir bozucu olduğu bir gün, Yaban Tavşanı şöyle dedi:

"Aslında, senden daha güçlü olduğunu bildiğim bir yaratık var."

Diğer hayvanlar nefeslerini tutmuşlardı. Birisi, Aslan'a karşı çıkma cesareti gösterebiliyordu!

"Gerçekten mi?" diye homurdandı Aslan. "Peki, kimmiş o?"

"Eğer istersen sana gösterebilirim," dedi Yaban Tavşanı. "Benimle gel."

Yaban Tavşanı, Aslan'ı hiçliğin ortasındaki eski bir kulübeye götürdü.

"Kendisi içerde!" dedi.

Kendisiyle o kadar övünmesine rağmen, Aslan içeriye adım atarken epey tedirgin olmuştu. Hele Yaban Tavşanı kapıyı arkasından kilitlediğinde, tedirginliği iyice arttı. Bütün mekânı inceledikten sonra seslendi, "Bu ev bomboş. Benden bile daha güçlü olan şu ürkütücü yaratık nerede hani?"

"Ah, yakında gelir," dedi Yaban Tavşanı. "Merak etme."

Ertesi gün Yaban Tavşanı eve gelip kapıyı çaldı.

"Hâlâ gelmedi mi Aslan?" diye sordu.

"Hayır, gelmedi," diye kükredi Aslan. "Eğer bu bir oyunsa, seni pişman ederim. Ona göre!"

"Oyun falan değil," dedi Yaban Tavşanı.

Yaban Tavşanı tam bir hafta sonra eve tekrar gitti.

"Evet, Aslan?" diye sordu. "Ziyaretçin hâlâ gelmedi mi?"

Bu sefer öfkeli bir kükreme sesi falan gelmedi. Onun yerine, Aslan'dan zayıf bir, "Hayır," cevabı çıktı.

Yaban Tavşanı kapıyı açıp içeri girdi. Bir zamanların o güçlü Aslan'ı şimdi yerde upuzun yatıyordu. O kadar zayıflamıştı ki, neredeyse bir deri bir kemik kalmış, iskelet gibi olmuştu.

"Seni yalancı Aslan!" dedi Yaban Tavşanı. "Senden daha güçlü olan yaratık gelmiş ya işte."

"Gerçekten mi?" dedi Aslan. Son bir gayretle başını kaldırıp etrafına baktı. "Kim bu kişi?"

"Açlık," diye cevap verdi Yaban Tavşanı.

Hikâyeden çıkarılacak ders

Her zaman sizden daha güçlü bir şey vardır.

MARTI YAYINCILIK
Martı Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti. Maltepe Mh. Davutpaşa Cd.
Yılanlı Ayazma Sk. No: 8 Zeytinburnu/İstanbul
Tel: 0 212 483 27 37 - 483 43 13 Faks: 0 212 483 27 38
www.martiyayinlari.com info@martiyayinlari.com

Afrika Fabılları

1. Baskı: Şubat 2016
ISBN: 978-605-348-491-2
Yayınevi Sertifika No: 12330

Copyright©TIMOTHY KNAPMAN
Illustrations©LINDA SELBY-HANNAH FIRMIN
Bu kitabın Türkçe yayın hakları Oxford University Press aracılığıyla
Martı Yayın Dağ. San. Tic. Ltd. Şti.'ne aittir.
Yayınevinden izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz,
hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Orijinal Adı: Fables from Africa
Yayın Yönetmeni: Şahin Güç
Çeviren: Çiğdem Köfüncü
Editör: Gamze Tuncel Demir
Resimleyen: Linda Selby-Hannah Firmin
Pedagojik Danışman: Ayşen Oy
Kapak Tasarımı: Hannah Firmin
Uygulama: Filiz Odabaş-Elif Hazal Çök

Baskı
Ezgi Mat. Teks. Pors. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.
Matbaa Sertifika No: 12142
Sanayi Cad. Altay Sok. No: 14 Çobançeşme-Yenibosna/İstanbul
Tel: 0 212 452 23 02

Kısa Testin Cevapları

1. A
2. Açlık
3. Çünkü kertenkele, torbadaki kaplumbağanın hakkı olan yarım paket tuzu yere döküp kalanını kendi hakkı olarak aldı. Kaplumbağanın tuzu evine götürmesinin başka yolu kalmamıştı.